

Γλώσσα Β' Δημοτικού

**Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας**

**Τετράδιο Εργασιών**

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

## ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	<b>Ζωή Γαβριλίδου</b> , Επίκουρη Καθηγήτρια του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης <b>Μαρία Σφυρόερα</b> , Επίκουρη Καθηγήτρια του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης <b>Λουκία Μπεζέ</b> , Καθηγήτρια του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης
ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	<b>Άννα Παγοροπούλου</b> , Επίκουρη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών <b>Νικόλαος Κουτσός</b> , Σχολικός Σύμβουλος <b>Ιωάννης Μπάρτζης</b> , Εκπαιδευτικός
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ	<b>Άντα Γανώση</b> , Σκιτσογράφος - Εικονογράφος
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	<b>Αγγελική Τσαμπάζη</b>
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ	<b>Πέτρος Μπερερής</b> , Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου <b>Χρήστος Παπαρίζος</b> , Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	<b>Μαρία Γ. Καράμπελα</b> , Εκπαιδευτικός
ΕΞΩΦΥΛΛΟ	<b>Παναγιώτης Γράββαλος</b> , Εικαστικός καλλιτέχνης
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	<b>ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.</b>

**Γ' Κ.Π.Σ. / Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**  
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**  
**Δημήτριος Γ. Βλάχος**  
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.  
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το Δ.Ε.Π.Π.Σ. και τα Α.Π.Σ. για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου  
**Γεώργιος Τύπας**  
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου  
**Γεώργιος Οικονόμου**  
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους**

## ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

Η επανέκδοση του παρόντος βιβλίου πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «Διόφαντος» μέσω ψηφιακής μακέτας, η οποία δημιουργήθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ / ΕΠ «Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση» / Πράξη «ΣΤΗΡΙΖΩ».



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
«επένδυση στην κοινωνία της γνώσης»  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ  
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013  
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Οι αλλαγές που ενσωματώθηκαν στην παρούσα επανέκδοση έγιναν με βάση τις διορθώσεις του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

**Ζωή Γαβριηλίδου Μαρία Σφυρόερα Λουκία Μπεζέ**

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ Α.Ε.

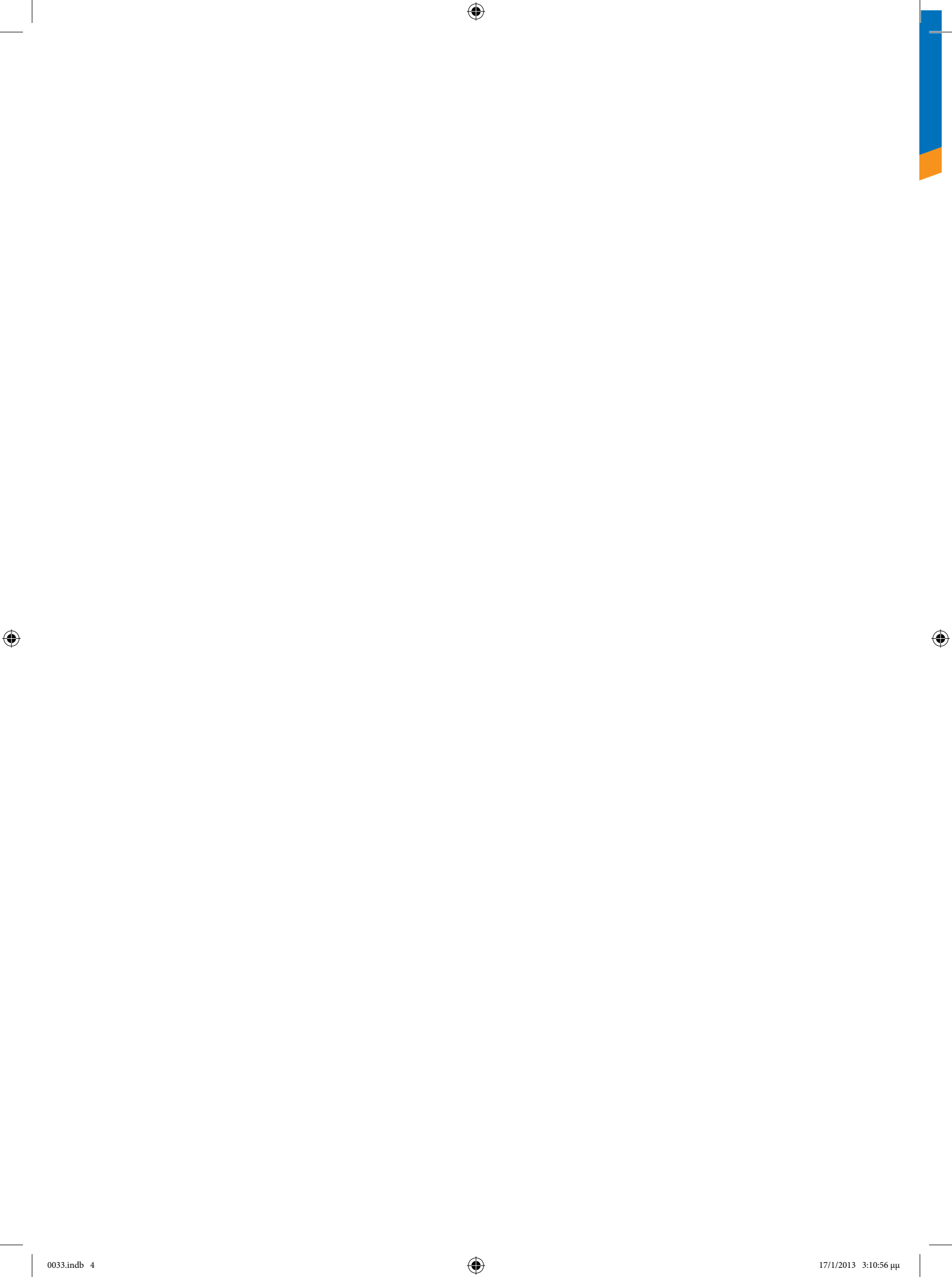


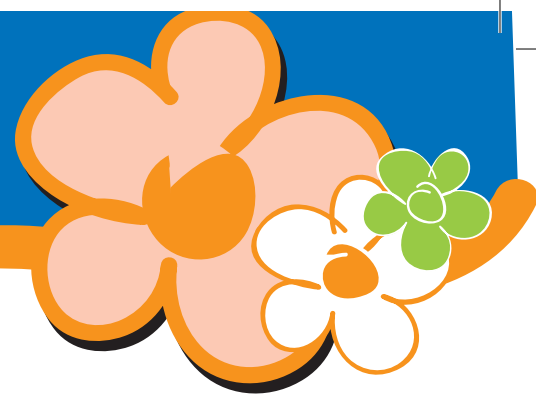
Η συγγραφή και η επιμέλεια του βιβλίου πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Γλώσσα Β' Δημοτικού  
**Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας**  
**Τετράδιο Εργασιών**

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»





## Περιεχόμενα Επικοινωνιών

Σελίδα

13 Μες στο μουσείο ..... 7

14 Με προσκαλούν και προσκαλώ ..... 13

15 Αλληλογραφή ..... 21

16 Νιώθω ..... 27

## Η εφημερίδα της τάξης μας

17 Εφημερίδες! Εφημερίδες! ..... 33

18 Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει ..... 39

19 Τα μάθατε τα νέα; ..... 45

20 Ποιος είναι; Τι κάνει; ..... 50

21 Χρήσιμες οδηγίες ..... 57

22 Πώς γίνεται; Πώς παίζεται; ..... 63

23 Για να γελάσουμε... ..... 67

24 Να σου πω τι έμαθα; ..... 74



# Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας





## Άσκηση 1

Ένωσε τις λεζάντες με τις εικόνες τους.



Δισκοβόλος  
του Μύρωνα

«Κυκλάμινα»  
Γιώργης Βαρλάμης – 1978



Κρητική λύρα  
Δωρεά Ν. Ξυλούρη

Κέντημα  
Λευκάδα – 18ος αιώνας



Μονή Κοσμοσώτηρας  
Φέρες – Θράκη

«Ο σταθμός του τρένου  
στις Μηλιές Πηλίου»  
Ασσαντούρ Μπαχαριάν



Αντίγραψε στο τετράδιό σου  
τις τέσσερις πρώτες λεζάντες.



## Άσκηση 2

Διάλεξε τη λεζάντα που ταιριάζει στην κάθε εικόνα και αντίγραφέ την.



- ❖ Ο πρίγκιπας μεταμορφώνει τη νεράιδα σε βάτραχο.
- ❖ Η νεράιδα μεταμορφώνει τον πρίγκιπα σε βάτραχο.
- ❖ Ο βάτραχος μεταμορφώνει τη νεράιδα σε πρίγκιπα.

- ❖ Ο Λουκάς δίνει στη Χαρά ένα βιβλίο.
- ❖ Η Γαλήνη δίνει στον Λουκά ένα βιβλίο.
- ❖ Η Χαρά δίνει στον Λουκά ένα βιβλίο.



## Άσκηση 3

Γράψε τη λεζάντα.

Πρόκειται για μια πέτρα την οποία ζωγράφισε ο Ρ. Κοψίδης το 1974. Δείχνει μια γυναίκα που χαιρετά με το χέρι υψωμένο. Αριστερά από τη γυναίκα υπάρχει μια γλάστρα με πράσινα φύλλα. Φαίνονται και τα παράθυρα σπιτιών. Με αυτή την πέτρα είχαν διακοσμήσει μια βρύση. Βρίσκεται στο Λαογραφικό Μουσείο του Ναυπλίου.







## Άσκηση 4

Έχετε σκεφτεί να φτιάξετε το άλμπουμ της χρονιάς; Συγκεντρώστε φωτογραφίες όλων των παιδιών της τάξης και της δασκάλας ή του δασκάλου σας, ή φωτογραφίες από γιορτές και επισκέψεις. Κολλήστε τις σε λευκές σελίδες και φτιάξτε το άλμπουμ. Μην ξεχάσετε να γράψετε μια λεζάντα κάτω από κάθε φωτογραφία.

## Άσκηση 5

Μπορείς να βοηθήσεις τη Χαρά να περιγράψει σε μια συμμαθήτριά της, που δεν επισκέφτηκε το λαογραφικό μουσείο, αυτό που βλέπεις στην εικόνα;



Ὁργανο χωραφιού,  
Αρχές του 20ού αιώνα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

## Άσκηση 6

Παίζουμε ένα παιχνίδι; Το λένε «Μάντεψε τι είναι».

Ένα παιδί βγαίνει έξω από την τάξη. Οι υπόλοιποι διαλέγετε ένα αντικείμενο (π.χ. κασετίνα, στιλό, βιβλίο κτλ.). Το παιδί ξαναμπαίνει στην τάξη και προσπαθεί να μαντέψει ποιο είναι το αντικείμενο που διαλέξατε. Έχει δικαίωμα να σας κάνει μέχρι 10 ερωτήσεις. Για παράδειγμα, μπορεί να ρωτήσει αν αυτό το αντικείμενο είναι μικρό ή μεγάλο, σιδερένιο ή πλαστικό, αν είναι ρούχο, αν τρώγεται κτλ.



### Άσκηση 7

Διάβασε το παρακάτω κείμενο και υπογράμμισε τις λέξεις που δηλώνουν φωνές ζώων. Αντίγραφέ τες **στο τετράδιό σου** και σημείωσε δίπλα το ζώο που βγάζει την κάθε φωνή. Έπειτα αναζήτησε στο λεξικό τις λέξεις **βελάζω, βρυχώμαι, γκαρίζω, τιτιβίζω, κακαρίζω** και πρόσθεσέ τες στο λεξικό που έφτιαξες.

### Ο σκύλος που δεν ήξερε να γαβγίζει

Μια φορά κι έναν καιρό ήτανε ένας σκύλος που δεν ήξερε να γαβγίζει. Δε γάβγιζε, δε νιαούριζε, δε μουγκάνιζε, δε χλιμίντριζε, δεν ήξερε να κάνει καμιά φωνή ζώου. Ήτανε ένα μοναδικό σκυλί, που ποιος ξέρει πώς κατέφτασε από έναν τόπο όπου δεν υπήρχανε σκυλιά. Το ίδιο δεν καταλάβαινε πως του έλειπε τίποτα. Οι άλλοι τού ανοίξανε τα μάτια. Του λέγανε:

- Μα εσύ δε γαβγίζεις;
- Δεν ξέρω, είμαι ξένος.
- Άκου απάντηση! Δεν το ξέρεις πως τα σκυλιά γαβγίζουν;

Ο σκύλος δεν ήξερε τι να απαντήσει. Δεν ήξερε όμως να γαβγίζει κι ούτε ήξερε πώς να μάθει.

Τζιάνι Ροντάρι, «Παραμύθια για να σπάτε κέφι», εκδ. Κέδρος, απόδοση Άλκη Ζέη, εικονογράφηση Σοφία Ζαραμπούκα



### Άσκηση 8

Χρωμάτισε **κόκκινες** τις λέξεις που σου δείχνουν **δυνατούς** ήχους και **μπλε** τις λέξεις που σου δείχνουν **απαλούς** ήχους. Αν δεν ξέρεις τι σημαίνουν, αναζήτησέ τες στο λεξικό σου.

- ❖ το κελάρυσμα του ποταμού ❖ το μπουμπουνητό ❖ το σφύριγμα του αέρα
- ❖ το ζουζούνισμα της μέλισσας ❖ το γουργουρητό της γάτας
- ❖ το τρίζιμο της καρέκλας ❖ το θρόισμα των φύλλων
- ❖ ο ήχος του τυμπάνου ❖ το σκάσιμο του λάστιχου



## Άσκηση 9

Γράψε στη σειρά όπως στο παράδειγμα:

ρήμα είμαι – **αόριστο άρθρο** – **χρώμα** – **σχήμα**.



.....  
.....



Είναι ένα  
κίτρινο τρίγωνο.



.....  
.....



.....  
.....



.....  
.....



.....  
.....

## Άσκηση 10

Περιγράψε **στο τετράδιό σου** την αίθουσά σου. Πες σε ποιο σημείο του σχολείου βρίσκεται. Πώς είναι; Τι έχει μέσα;

Θυμήσου να χρησιμοποιήσεις κάποια από τα επιρρήματα:

πάνω, κάτω, μέσα, έξω, αριστερά, δεξιά, εμπρός, πίσω, ψηλά, χαμηλά, ανάμεσα, δίπλα, αλλού, παντού.

## Άσκηση 11

Τι ωραία που είναι τα παιχνίδια! Μπορούμε να παίξουμε ακόμη και με τις λέξεις. Συμπλήρωσε τις παρακάτω προτάσεις όπως στο παράδειγμα.

- ❖ Τα κεραμίδια της **στέγης** (στέγη) μας είναι χαλασμένα.
- ❖ Ο δυνατός αέρας ξήλωσε τα κεραμίδια από τις ..... (σκεπή) όλων των σπιτιών της γειτονιάς μας.
- ❖ Οι ..... (όχθη) του ποταμού Στρυμόνα πλημμυρίζουν συχνά.
- ❖ Στη Χωχαρούπα οι φράχτες των ..... (αυλή) ήταν κόκκινοι.
- ❖ Φυλάω τα γραμματόσημα της συλλογής μου σε ειδικές ..... (θήκη).
- ❖ Περάσαμε τη νύχτα στο καταφύγιο της ψηλότερης ..... (κορυφή) του Ολύμπου.



## Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας



### Άσκηση 12

Φτιάξε μια ιστορία με τις λέξεις δίπλα και γράψε τη **στο τετράδιό σου**.

συνταγή πηγή ζέστη  
άνοιξη δύση

Διάβασε αυτά που γράφει ο πίνακας και σημείωσε τι έμαθες.



Έμαθα...	Πολύ καλά ●	Αρκετά καλά ●
Έμαθα να γράφω λεζάντες για φωτογραφίες και εικόνες.		
Έμαθα να περιγράφω ένα αντικείμενο ή έναν χώρο.		
Έμαθα λέξεις για τα χρώματα και τα σχήματα.		
Έμαθα να αναγνωρίζω λέξεις που δηλώνουν έναν ήχο.		
Έμαθα τα επιρρήματα που φανερώνουν τον τόπο.		
Έμαθα το αόριστο άρθρο.		
Έμαθα να κλίνω τα θηλυκά ουσιαστικά σε <b>-η</b> .		



## Άσκηση 1

Η τάξη της μικρής αδελφής της Γαλήνης οργανώνει μια θεατρική παράσταση. Μπορείς να βοηθήσεις τα παιδιά να γράψουν την πρόσκλησή τους; Μην ξεχάσεις καμιά από τις παρακάτω πληροφορίες.

Κυριακή 14 Μαρτίου

στο θέατρο «Πολύχρωμο»

στις 11.00 π.μ.

στην πλατεία Αστειών

## Άσκηση 2

Ο αφηρημένος τυπογράφος τύπωσε μερικές προσκλήσεις με λάθη. Μπορείς να τα υπογραμμίσεις και να γράψεις σωστά **στο τετράδιό σου** τότε και **πού** είμαστε προσκεκλημένοι;

Σας καλούμε στην κοπή της βασιλόπιτας του συλλόγου χειμερινών κολυμβητών «Ο μπάτης» που θα γίνει Φεβρουάριος την 13 Παρασκευή 2003 ακτή Μπάτη στις 9 μ.μ.



Σας προσκαλούμε στην ομιλία που θα δώσει ο συγγραφέας Κωνσταντίνος Βασιλείου με θέμα «Παιδικά εικονογραφημένα βιβλία» Μαρτίου 19 Τρίτη την 2003 στην αίθουσα της Στέγης Φίλων Γραμμάτων και Τεχνών Καβάλας στις 7 μ.μ.



### Άσκηση 3



Προσκήσεις στέλνουμε στους φίλους και στους γνωστούς μας. Όμως κάποιοι έρχονται στα πάρτι μας χωρίς να πάρουν γραπτή πρόσκληση. Για να βρεις ποιοι είναι, διάβασε προσεκτικά τις παρακάτω λέξεις. Τι κοινό έχουν;

μαμά, μπαμπάς, αδελφός, αδελφή, παππούς, γιαγιά, εγγονός, εγγονή, θείος, θεία, ξάδελφος, ξαδέλφη, προπάππους, προγιαγιά

Όλοι είναι .....

Μάθε να γράφεις τις λέξεις σωστά.



### Άσκηση 4



Στα ημερολόγια βλέπουμε τις μέρες που πέρασαν και αυτές που θα έρθουν. Ψάξε στα ημερολόγια που έφερε ο Αρμπέν, στη σελίδα 61 του βιβλίου σου, και γράψε:

- ❖ Πότε είναι η Παγκόσμια Ημέρα του Παιδικού Βιβλίου;
- ❖ Στις .....
- ❖ Πότε είναι η Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού;
- ❖ Τη .....
- ❖ Πότε είναι η Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου;
- ❖ Στις .....

## 14. Με προσκαλούν και προσκαλώ



### Άσκηση 5

Συμπλήρωσε τις προτάσεις με τις ακόλουθες λέξεις:



χτες                      αύριο                      προχτές                      μεθαύριο  
του χρόνου                      πέρσι                      πρόπερσι

Μάθε να γράφεις τις λέξεις σωστά.

Αν σήμερα είναι Παρασκευή,

..... ήταν Τετάρτη.

..... ήταν Πέμπτη.

..... θα είναι Σάββατο.

..... θα είναι Κυριακή.

Αν φέτος είναι το έτος 2008,

το 2006 ήταν .....

το 2007 ήταν .....

το 2009 θα είναι .....

Κοίταξε το ημερολόγιο της φετινής χρονιάς και γράψε:

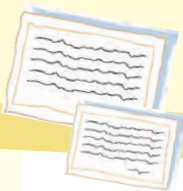
Αν σήμερα είναι 18 Μαρτίου,

ποια μέρα της εβδομάδας ήταν χτες; .....

Ποια μέρα της εβδομάδας θα είναι μεθαύριο; .....

Τι μέρα θα είναι η 25η Μαρτίου; .....





## Άσκηση 6

Τώρα που έμαθες πώς γράφουμε τις ευχετήριες κάρτες, μπορείς να δώσεις ένα χεράκι; Ο Αρμπέν έχει τα γενέθλιά του και όλη η τάξη αποφασίζει να του γράψει μια ευχετήρια κάρτα. Βοήθησε τα παιδιά να τη γράψουν. Μπορείς να χρησιμοποιήσεις μερικές από τις παρακάτω λέξεις: **ζήσεις, γελαστός, σκανδαλιάρης, ευτυχισμένος.**



## Άσκηση 7

Γράψε και ζωγράφισε **στο τετράδιό σου** μια κάρτα, για να ευχηθείς κάτι σε ένα ζώακι ή σε ένα αντικείμενο ή σε ένα αγαπημένο σου πρόσωπο ή στον ήρωα ενός παραμυθιού ή σε όποιον άλλο θέλεις.

